

Bransjerådet for film

Dramatikerforbundet, Norsk filmforbund, Norsk Skuespillerforbund, Norske Filmregissører, Virke Produsentforeningen, Norske Filmdistributørers Forening, Film & Kino

19. april 2024

Medfinansieringsplikt – Innspill fra Bransjerådet for film til Prop. 66 LS (2023-2024) kap. 12

Bakgrunn og Bransjerådet for films forslag

Det vises til ovennevnte proposisjon hvor regjeringen foreslår at innføringen av en lovfestet medfinansieringsplikt i Kringkastingsloven, for tilbydere av audiovisuelle bestillingstjenester (strømmetjenester), utsettes.

Bransjerådet for film, bestående av *Virke Produsentforeningen, Film & Kino, Norske Filmdistributørers Forening, Norsk filmforbund, Norske Filmregissører, Dramatikerforbundet og Norsk Skuespillerforbund*, har utarbeidet dette innspillet med juridisk og faglig bistand fra advokat og partner i RSM Advokatfirma AS, Marianne Brockmann Bugge. Brockmann Bugge har mange års erfaring som skatteadvokat og har også bakgrunn fra Finansdepartementets skattelovavdeling hvor hun var lovrådgiver, og bl.a. representant for departementet i OECDs arbeidsgruppe for digitale tjenester.

Vi reagerer kraftig på regjeringens utsettelse av medfinansieringsplikten, og mener den mangler en god nok begrunnelse. Den norske audiovisuelle bransjen har et prekært behov for å sikre finansieringskilder for å kunne overleve i dagens marked, og lider allerede av at Norge ligger etter andre land når det gjelder innføring av medfinansiering. Dermed står vår nasjonale bransje i en mer utfordrende situasjon overfor de internasjonale aktørene som vi samarbeider med, men som økonomisk sett i dag også er våre største konkurrenter. Norges sendretighet i innføringen av en medfinansieringsplikt har medført mange titalls millioner kroner i tapt bidrag hvert år over en periode på mer enn 10 år.

Medfinansieringsplikten er ikke bare økonomisk motivert fordi det sikrer millioner av kroner til produksjon av norske verk, men også prinsipiell fordi det sikrer våre kulturpolitiske målsettinger, og i tillegg bidrar til å gi den norske produserende bransjen like konkurransevilkår som andre land i Europa.

Vi oppfordrer derfor Familie- og kulturkomiteen om å innstille på å vedta forslaget slik det opprinnelig ble foreslått innført av Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD) i høringsnotatet med frist 16. desember 2022, jf. nedenfor og høringsnotatets kapittel 12 ([høringsnotat-](#)

[gjennomføring-av-endringdirektiv-til-amt-direktivet-mv.pdf \(regjeringen.no\)](#). En samlet norsk audiovisuell bransje stilte seg bak KUDs forslag i høringen.

Primært vil vi be komiteen om å innstille på at KUDs Alternativ 1 som skissert nedenfor innføres. Det betyr en fleksibel medfinansieringsplikt for den enkelte tilbyder av strømmetjenester, ved at midler betales inn til Filmfondet, men med begrensninger avhengig av eventuelle direkte investeringer i norske audiovisuelle produksjoner. Subsidiært mener Bransjerådet for film at Alternativ 2 må innføres, som er en plikt til å investere midler direkte inn i norske audiovisuelle produksjoner. Dette vil etter vårt syn være sammenlignbart med forpliktelser også andre aktører har etter kringkastingsloven.

KUDs opprinnelige forslag

I høringsnotatet påpekte KUD at strømming øker kraftig på bekostning av lineære og fysiske medier, og at norske og nordiske tilbydere av audiovisuelt innhold utfordres av globale aktører med betydelige stordriftsfordeler. KUD beskrev nåsituasjonen ved at «*forutsetningene for stabil og forutsigbar finansiering av norskspråklige audiovisuelle produksjoner er under press*», og viste videre til at dette kan svekke den filmpolitiske måloppnåelsen, kulturelt mangfold og norsk språk. Det har ført til endringer i konsumet og endringer i pengestrømmene i markedet, som gjør at etablerte forretningsmodeller ikke lenger er bærekraftige. Det har følgelig oppstått et udekket finansieringsbehov. KUD mente derfor at «*det er nødvendig med virkemidler som sikrer finansiering av norskspråklige audiovisuelle produksjoner i lys av markedsutviklingen*».

KUD foreslo to alternativer til en slik medfinansieringsplikt:

Alternativ 1: en dynamisk investerings- og bidragsplikt hvor tilbydere betaler inn 5% av årlig omsetning i Norge til Filmfondet, men at gradvis høyere direkte investeringer reduserer bidragsplikten. For hver 20 MNOK i direkte investeringer, reduseres bidragsplikten med ett prosentpoeng, slik at den bortfaller helt ved 100 MNOK i investeringer.

Alternativ 2: en investeringsplikt for 5% av årlig omsetning i Norge, direkte i norskspråklige audiovisuelle produksjoner.

Det ble også foreslått noen unntak, bl.a. for leverandører med lav omsetning og et begrenset publikum, tilbud fra NRK, samt for strømmetjenester som ikke tilbyr spillefilm, dokumentarfilm, dramaserier og dokumentarserier.

Ifølge høringsnotatet har hele 14 medlemsland av EU/EØS vedtatt en medfinansieringsplikt for tilbydere av strømmetjenester, etter sammenlignbare modeller som foreslått av KUD. Dette inkluderer Danmark, som har gått for Alternativ 1, og hvor lovendringen trådte i kraft 15. januar i år. Flere land er også i ferd med å innføre medfinansieringsplikt, og av landene

som allerede har en slik ordning på plass, er det også flere som har styrket medfinansieringsplikten til fordel for sin nasjonale audiovisuelle bransje. Vi har sendt komitésekretariatet en oversikt over hvilke land dette gjelder.

KUDs forslag fikk som nevnt i høringsrunden bred tilslutning fra samtlige representanter av den norske audiovisuelle bransjen, inklusive Bransjerådet for film, og hvor en klar majoritet samlet seg om Alternativ 1. Av høringsinstansene som representerte de utenlandske tilbyderne av strømmetjenester, mente derimot, og ikke uventet, et flertall at medfinansieringsplikten som var foreslått, ikke var godt nok begrunnet, at de innretningene var uforholdsmessige og satsene for høye. Samtidig har strømmetjenesteaktørene, både i dialog med oss og gjennom sin praksis i andre land hvor medfinansieringsplikt er innført, vist at medfinansieringsplikt ikke er til hinder for deres virksomhet i det enkelte land, og at det tvert om insentiverer aktiv innholdspolicy hos tilbydere av strømmetjenester.

Det finnes heller ingen eksempler på at innføring av medfinansieringsplikt har medført at en strømmetjenesteaktør har trukket seg ut av et nasjonalt marked.

Basert på den brede tilslutningen, og KUDs vurderinger og forslag, var det forventet at forslaget ville bli lagt frem for Stortinget for vedtakelse gjennom Prop 66 LS (2023-24).

I stedet foreslår KUD nå, svært uventet, at implementeringen utsettes.

Regjeringens begrunnelse for utsettelsen – OECD-avtalen

Regjeringens utsettelse begrunnes i proposisjonen med at Norge er medlem av OECD, og at det der er politisk enighet om rammene for en løsning for å møte utfordringene knyttet til digitaliseringen av økonomien (Inclusive Framework on Base Erosion and Profit Shifting – kalt IF), jf. proposisjonens pkt. 12.5.

Det arbeides, slik vi forstår regjeringens redegjørelse, med en ordning hvor en andel av overskuddet fra store flernasjonale konsern, skal omfordeles til medlemslandene.

En sentral del av enigheten skal ellers være at land ikke skal innføre særskilte skatter og lignende tiltak på digitale tjenester, samt at de får en forpliktelse til å fjerne slike eksisterende skatter. Dette omtales samlet som en «stand still og roll-back forpliktelse».

På denne bakgrunn forstår vi regjeringens ønske om å utsette det opprinnelige forslaget som at de mener innføringen av en medfinansieringsplikt for tilbydere av strømmetjenester vil kunne bli vurdert som en skatt, og at denne vil kunne være til hinder for at Norge får sin andel av en mer global/internasjonalt fordelingsordning. Dette skattemessige aspektet bekreftes også av at regjeringen viser til at hvert land har en plikt til å avhjelpe ev dobbeltbeskatning for andre markedsstaters utøvelse av egen beskatningsrett.

Medfinansieringsplikten er ingen skatt

Vi mener at medfinansieringsplikten slik den er foreslått, ikke er en skatt. Dette har aldri tidligere etter det vi kjenner til vært et tema, og ble heller ikke løftet frem som en problemstilling i høringsnotatet. Det ble heller ikke etter det vi forstår, løftet frem som et motargument fra tilbyderne av strømmetjenester sin side, i høringsrunden, hvilket ville vært naturlig om det hadde noe hold i seg. Vi mener det er grunn til å mistenke at dette har kommet opp i etterkant av høringsrunden, som en måte for enkelte internasjonale aktører og/eller interessenter, å stoppe implementeringen.

Det at denne medfinansieringsplikten allerede er gjennomført i 14 land, sist i Danmark med virkning fra 15. januar i år, jf. nedenfor, taler alene imot at det er nærliggende å tro at det er, eller vil bli, vurdert som en skatt, i internasjonal sammenheng.

I spørsmålet om en medfinansieringsplikt er en skatt må det uansett etter vårt syn skilles mellom de to alternativene som ble foreslått av KUD, og hvor vi legger til grunn at det kun er Alternativ 1, som har gitt opphav til diskusjonen. Dette fordi en andel midler under Alternativ 1 forutsettes innbetalt til et fond, og således begrenser den enkelte aktørs valgfrihet. Ved Alternativ 2, gjennomføres derimot medfinansieringsplikten direkte, og gir den enkelte tilbyder mulighet til selv å velge hvilken produksjon den vil medinvestere i. Alternativ 2 kan derfor etter vårt syn for et hvert tilfelle ikke likestilles med en skatt. Den føyer seg kun inn i rekken av allerede eksisterende forpliktelser, også for andre aktører, og hvor spørsmålet om det utgjør en skatt aldri har vært vurdert som treffende eller relevant.

Danmark har innført

Som nevnt innførte Danmark medfinansieringsplikten for tilbydere av strømmetjenester, med virkning fra 15. januar i år, med en modell som tilsvarer Alternativ 1. Altså i samme tidsrom og med samme internasjonale forutsetninger som den norske regjeringen har hatt i denne behandlingen. Lenke til kulturbidragsloven: [Til lovforslag nr. L 70, Folketinget 2023-24, Forslag til Lov om visse medietjenesteudbyderes bidrag til fremme af dansk kultur \(kulturbidragsloven\) \(ft.dk\)](#)

Om OECD-avtalen sier det danske lovforslaget som ble fremsatt i Folketinget 3. november 2023 blant annet dette:

L 70 Forslag til lov om visse medietjenesteudbyderes bidrag til fremme af dansk kultur (kulturbidragsloven)

*I forhold til indførelsen af et kulturbidrag, noterer forligspartierne, at Danmark har tilsluttet sig OECD-aftalen om beskatning af den digitale økonomi af 8. oktober 2021, og at der fortsat pågår forhandlinger om den multilaterale konvention, der skal implementere "stand-still" og "roll-back"-forpligtelsen. Denne forpligter de deltagende lande og jurisdiktioner at tilbagerulle, og ikke senere indføre, nationale digitale omsætningsskatter eller lignende relevante tiltag. **Det er Skatteministeriets umiddelbare opfattelse, at et kulturbidrag, som beskrevet i aftalen, ikke vil være i strid med ordlyden i "stand-still" og "roll-back"-forpligtelsen.** Skatteministeriet har på nuværende tidspunkt ikke mulighed for at foretage en endelig vurdering af forholdet mellem kulturbidraget og OECD-aftalen. Forligspartierne er derfor enige*

om at følge OECD-aftalen og forpligtelsen i den multilaterale konvention og i givet fald tilpasse kulturbidraget i lyset heraf. (s. 7)

Bransjerådet for film registrerer at den danske regjering og Folketinget lar hensynet til å ivareta og sikre fremtiden for dansk audiovisuell produksjon, gå foran eventuell usikkerhet knyttet til OECD-avtalen. Danmark er et land er nært forbundet med Norge, og som Norge sammenligner seg med i svært mange henseender. Vi ser på dansk audiovisuell produksjon som nære samarbeidspartnere, og mener samtidig det er viktig at vi kan arbeide under like konkurransevilkår, også finansielle.

Hvorfor trenger vi en medfinansieringsplikt for tilbydere av strømmetjenester?

Norge har lenge vært i front når det gjelder befolkningens bruk av digitale tjenester, og mer enn 80 pst. av norske husholdninger abonnerer på en eller flere strømmetjenester. Da Netflix laget sin første "original" var det den norske tv-dramaserien *Lilyhammer*. Og *Troll* ble i 2022 tidenes mest sette ikke-engelskspråklige film på Netflix globalt.

Det norske publikummet og det norske produksjonsmiljøet er altså helt på topp som forbrukere og leverandører av kvalitetsinnhold. Men dyrtid og økonomiske nedgangstider rammer også film- og TV-bransjen, og det treffer særlig hardt når det fremdeles ikke er innført noen krav om at strømmeaktørene må bestille et minimum av norsk produksjon, selv om de fortsatt tjener penger på norske abonnenter. Den norske bransjen opplever nå stillstand som følge av en korleksjon i strømmemarkedet som truer bransjens arbeidsplasser og publikums tilgang på norskproduserte verk som speiler vår kultur, identitet og samtid på vårt eget språk.

Uten et minimum av investeringsforpliktelser i en økonomisk krevende tid, har noen av aktørene trukket seg ut av påbegynte prosjekter de allerede har bestilt, selv om de opprettholder strømmetjenestens tilstedeværelse i markedet. Fraværet av forpliktelser skaper også en ubalanse i maktforholdet mellom disse aktørene og den uavhengige bransjen når produksjonsbetingelser skal forhandles. De kan jo velge å heller investere i prosjekter fra andre land – særlig der de har krav å oppfylle.

Et nei til medfinansiering er et nei til styrket satsing på norsk innhold og norsk bransjebygging.

Det er snart 15 år siden de første europeiske landene innførte et medfinansieringsansvar for aktørene i sine markeder. Den norske film- og TV-bransjen har utålmodig etterlyst at også norske myndigheter skal komme på banen. Da Stortinget behandlet den siste filmmeldingen i 2015, ba gjennom Filmforliket regjeringen om å utarbeide et forslag til hvordan en medfinansieringsordning skulle innrettes og komme tilbake til Stortinget "på egnet måte". Samtlige partier på Stortinget stod bak dette.

VIRKE
PRODUSENTFORENINGEN

I Norge og i Europa er lang praksis for at aktører som tilbyr audiovisuelt innhold til publikum også bidrar økonomisk til å realisere slike produksjoner. En medfinansieringsløsning som omfatter strømmetjenesteaktører er følgelig ikke et nytt regulatorisk grep, men bør være en naturlig del av den utviklingen den audiovisuelle bransjen gjennomgår. Dette bidrar også til å skape likere konkurransevilkår for fjernsyn og audiovisuelle bestillingstjenester.

Men nå som regjeringen endelig kommer tilbake til Stortinget – ni år senere – er det med nok en utsettelse av medfinansieringsplikten, stikk i strid med Stortingets anmodningsvedtak fra 2015.

Oppsummering

Bransjerådet ber på denne bakgrunn Familie- og kulturkomiteen om å innstille på å vedta en medfinansieringsplikt som opprinnelig foreslått av regjeringen, og med Alternativ 1. Subsidiært ber vi om Alternativ 2.

Vi stiller oss uforstående til hvorfor den norske regjering og Stortinget skal holde tilbake på en medfinansieringsplikt for tilbydere av strømmetjenester, noe ingen andre enn de store internasjonale strømmeaktørene er tjent med. Disse opererer i det samme markedet som den norske audiovisuelle produksjonsbransjen avhenger av, og det er ingen gode rasjonelle grunner til at utenlandske aktører skal beskyttes på bekostning av de norske.

Forslag til lovtekst

Bransjerådets forslag til lovtekst er i tråd med det som ble utarbeidet av KUD i høringsnotatet, jf. [forslag-til-endringer-i-kringkastingsloven-kringkastingsforskriften-mv..pdf \(regjeringen.no\)](#)

Ord i rødt er presiseringer som ble foreslått av Bransjerådet for film i høringen.

Alternativ 1:

Ny § 2-21 skal lyde:

§ 2-21 Plikt til å bidra til medfinansiering av norskspråklige **uavhengige** audiovisuelle verk (Medfinansieringsplikt)

Tilbydere av audiovisuelle bestillingstjenester plikter å bidra finansielt til produksjon av norskspråklige audiovisuelle verk. Plikten gjelder også for tilbydere av audiovisuelle bestillingstjenester etablert i andre EØS-land som tilbyr audiovisuelle bestillingstjenester rettet mot et norsk publikum.

Tilbydere av audiovisuelle bestillingstjenester skal betale et årlig bidrag til Filmfondet. Bidragsplikten reduseres eller bortfaller ved direkte investering i norskspråklige **uavhengige** audiovisuelle verk som overstiger nivåene fastsatt ved forskrift etter siste ledd. Bidrag til Filmfondet skal anvendes til tilskudd til audiovisuell produksjon.

Følgende tjenestetilbydere er unntatt fra medfinansieringsplikten:

- a) Tjenestetilbydere med lav omsetning eller lav seerandel,
- b) Norsk rikskringkasting AS
- c) Tjenestetilbydere som ikke tilbyr spillefilm, dokumentarfilm, dramaserier og dokumentarserier.

Medietilsynet kan etter søknad fra tjenestetilbyder gi dispensasjon fra medfinansieringsplikten når tjenestens art eller innhold tilsier at en slik forpliktelse vil være upraktisk eller urimelig.

Med omsetning menes tjenestetilbyderens brutto omsetning i Norge, blant annet omsetning fra abonnement, **transaksjoner**, reklame, sponing og produktplassering fratrukket merverdiavgift.

Med direkte investering menes **bidrag til** produksjon, kjøp av visningsrettigheter og tilsvarende i norskspråklige, uavhengige audiovisuelle verk.

Med norskspråklige **uavhengige** audiovisuelle verk menes verk som oppfyller kulturtesten i § 1-4 i forskrift om tilskudd til audiovisuell produksjon og som er produsert av produsent som oppfyller vilkårene i § 3-2 i forskrift om tilskudd til audiovisuell produksjon. Investeringer i kjøp av visningsrettigheter kvalifiserer dersom verket ikke er eldre enn tre år.

I vurderingen av hva som utgjør direkte investering og norskspråklige audiovisuelle verk kan Medietilsynet innhente en rådgivende uttalelse fra Norsk filminstitutt.

Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om unntak fra medfinansieringsplikten, nivået på, **og vilkår for**, direkte investering, bidrag til Filmfondet og rapportering. Medietilsynet kan i forskrift gi nærmere regler om rapportering og innkreving av bidrag til Filmfondet.

Alternativ 2:

Samme tekst som i Alternativ 1, men andre ledd erstattes med:

Tilbyder av audiovisuelle bestillingstjenester skal investere direkte i norskspråklige **uavhengige** audiovisuelle verk tilsvarende minst 5 pst. av årlig omsetning fra audiovisuelle bestillingstjenester i Norge.

VIRKE
PRODUSENTFORENINGEN

Forslag til komitémerknad (som tillegg til innføring av lovbestemmelsen):

Når det gjelder innføringen av en medfinansieringsplikt, bemerker disse medlemmene at Norge har tilsluttet seg OECD-avtalen om beskatning av den digitale økonomien den 8. oktober 2021. Selv om Finansdepartementet på nåværende tidspunkt ikke har mulighet for å gjøre en endelig vurdering av forholdet mellom medfinansieringsplikten og OECD-avtalen, er disse medlemmene av den oppfatning at dette ikke er til hinder for å innføre medfinansieringsplikten som ved behov kan tilpasses forpliktelsene i den multilaterale konvensjonen på det tidspunkt denne trer i kraft.

Vennlig hilsen

Bransjerådet for film

Dramatikerforbundet v/ Øyvind Rune Stålen

Norske filmregissører v/ Igor Devold

Norsk skuespillerforbund v/ Per Emil Grimstad

Norsk filmforbund v/ Elisabeth O. Sjaastad

Virke Produsentforeningen v/ Åse Kringstad

Norske Filmdistributørers forening v/ Morten Christoffersen

Film & Kino v/ Espen L. Pedersen